

Vlaanderen
is ondernemen

Subsidiegids voor de ondernemer

Sector kinderopvang

Versie 8 juli 2019

Info & advies

Koning Albert II-laan 35 bus 12
1030 Brussel
www.vlaio.be

AGENTSCHAP
INNOVEREN & ONDERNEMEN

Bel gratis 0800 20 555
of mail naar info@vlaio.be

Inhoud

Voorwoord	1
Kinderopvang: subsidies van Kind & Gezin	3
Winwinlening	6
Startlening	9
Cofinanciering	13
Impulskrediet, microkrediet voor ondernemers	17
Transitiepremie voor zelfstandigen	19
Kmo-portefeuille: steun voor opleiding en advies	22
Individuele beroepsopleiding in de onderneming (IBO)	25
Structurele vermindering	27
Doelgroepvermindering eerste aanwervingen-Federaal	29
Doelgroepvermindering voor oudere werknemers-Vlaanderen	31
Aanwervingsincentive voor langdurig werkzoekenden (AWI)	34
Belastingvrijstelling voor bijkomend personeel met een laag loon	36
Vrijstelling doorstorting bedrijfsvoorheffing voor startende ondernemingen	38

Voorwoord

Subsidiegids kinderopvang

Ondernemen in de kinderopvang impliceert naast de passie voor het werken met kinderen ook een zakelijke kant. Nieuwe uitdagingen gaan immers vaak gepaard met een zoektocht naar financiële middelen.

Om je als ondernemer te ondersteunen in de zoektocht naar beschikbare overheidsmaatregelen, stelden we deze subsidiegids samen. Je vindt hier een overzicht van maatregelen die nuttig kunnen zijn bij o.a. de start van jouw onderneming, het volgen van opleidingen, het inwinnen van advies of de financiering van projecten. In deze publicatie geven we een overzicht van de steunmogelijkheden van Kind en Gezin, de tewerkstellingsmaatregelen en financieringsmogelijkheden.

Naast de traditionele banklening zijn de winwinlening en de achtergestelde leningen van PMV/z en Hefboom alternatieven voor het financieren van jouw onderneming of project.

De kmo-portefeuille biedt financiële ondersteuning bij het volgen van opleidingen, het inwinnen van extern advies of het toetsen van de haalbaarheid van een nieuw project (indien je reeds over een ondernemingsnummer beschikt).

Het decreet Kinderopvang van baby's en peuters omvat de verplichting dat elke organisator met subsidies vanaf trap 2 met meer dan 18 plaatsen vanaf 1 april 2020 zijn/haar kinderbegeleiders met een werknemersstatuut moet tewerkstellen (uitzondering is mogelijk indien de kinderbegeleider tegelijk verantwoordelijke is)

(info op www.kindengezin.be/img/subsidie-inkomenstarief.pdf). We geven je in deze context de meest relevante tewerkstellingsmaatregelen waarvan gebruik kan gemaakt worden bij de aanwerving van een werknemer.

Het decreet Kinderopvang van baby's en peuters voorziet nieuwe kwalificatiebewijzen voor de diverse functies in de kinderopvang. Afhankelijk van de grootte van de opvang is een bepaald kwalificatiebewijs vereist. Meer informatie over de vereiste kwalificaties en attesten is terug te vinden via: www.kindengezin.be/kinderopvang/sector-babys-en-peuters/personen-in-de-opvang/kwalificaties-en-attesten/.

Het is mogelijk om met niet-gekwalificeerde kinderbegeleiders of verantwoordelijken te werken tijdens de overgangperiode. De kinderbegeleider en verantwoordelijken kunnen werken en het volgen van een opleiding combineren. De kinderbegeleiders behalen ten laatste tegen 1 april 2024 het vereiste kwalificatiebewijs. Als verantwoordelijke krijg je de tijd tot 2020 voor het behalen van een kwalificatiebewijs.

Opgelet: gebruik van tewerkstellingsmaatregelen en de interpretatie van kwalificatiebewijzen

Als je gebruik wenst te maken van de **individuele beroepsopleiding in de onderneming (IBO)**, levert dit geen kwalificatiebewijs op.

Deze brochure bevat slechts een selectie van maatregelen. Een uitgebreid overzicht is te vinden in de thematische Subsidiegidsen van het Agentschap Innoveren & Ondernemen. Informeer ook steeds bij provincies, steden en gemeenten naar subsidiemogelijkheden!

Deze brochures worden via de Subsidiedatabank, vlaio.be/subsidiedatabank, automatisch bijgewerkt wanneer de informatie in de Subsidiedatabank wordt aangepast. Zo beschik je op elk moment over de meest actuele brochures.

Of je kan via de **nieuwsbrief van de Subsidiedatabank** op de hoogte blijven van alle aanpassingen aan de steunmaatregelen (zie homepage vlaio.be/subsidiedatabank).

Meer informatie?

Voor bijkomende informatie of de bespreking van een concreet project kan je vrijblijvend terecht bij de bedrijfsadviseurs van het Agentschap Innoveren & Ondernemen.

Bel gratis het nummer 0800 20 555 of mail info@vlaio.be.

Deze uitgave is een algemene informatiebrochure die enkel de grote lijnen van de behandelde materie aangeeft. Zij maakt derhalve geen aanspraak op volledigheid. De gegevens kunnen vrij overgenomen worden mits duidelijke vermelding van de bron.

Kinderopvang: subsidies van Kind & Gezin

Laatst gewijzigd op 13 mei 2019

Wat houdt de maatregel in

Het decreet Kinderopvang van Baby's en Peuters voorziet in een subsidiesysteem met verschillende trappen. Per trede zijn er bijkomende voorwaarden waaraan de kinderopvang moet voldoen. Naast de subsidies opgenomen in het trappensysteem zijn ook nog subsidies voor inclusieve opvang en subsidies voor ruimere openingsmomenten en dringende kinderopvang in groepsopvang mogelijk.

Wat komt in aanmerking

De subsidies zijn gekoppeld aan opdrachten en voorwaarden. Elke organisator van kinderopvang die deze opdrachten opneemt en aan de voorwaarden voldoet, komt in principe in aanmerking voor de subsidie. Meer info : www.kindengezin.be/img/subsidies-baby-en-peuters.pdf

De **basissubsidie**, de subsidie voor inkomenstarief en de **plussubsidie** werken zoals een trap. Wie de subsidies van een hogere trede krijgt, krijgt ook de subsidies van de lagere trede(s) en moet ook aan de voorwaarden voor die lagere trede(s) voldoen.

Trap 1	Trap 2	Trap 3
		Plussubsidie
	Subsidie voor inkomenstarief	Subsidie voor inkomenstarief
Basissubsidie	Basissubsidie	Basissubsidie

De **basissubsidie** kan aangevraagd worden voor kinderopvang met:

- minstens 220 openingsdagen;
- actieve kennis van het Nederlands voor alle kinderbegeleiders.

De **subsidie voor inkomenstarief** is mogelijk voor kinderopvang waar:

- gezinnen een prijs betalen op basis van het inkomen;
- kinderen van bepaalde gezinnen voorrang krijgen en, samen met kwetsbare gezinnen, minstens 20% van de opgevangen kinderen uitmaken.

De **plussubsidie** is mogelijk voor kinderopvang:

- die kwetsbare gezinnen ondersteunt;
- waar kinderen van deze gezinnen voorrang krijgen en minstens 30% van de opgevangen kinderen uitmaken.

Naast deze subsidies opgenomen in het trappensysteem zijn ook nog volgende subsidies mogelijk:

De subsidie voor inclusieve opvang is voor opvang van kinderen met een specifieke zorgbehoefte samen met kinderen zonder specifieke zorgbehoefte. Zowel individuele inclusieve opvang (vergunning volstaat) als structurele inclusieve opvang (minstens subsidie voor inkomenstarief nodig) is mogelijk, evenals een subsidie voor een Centrum voor Inclusieve opvang.

De subsidie flexibele gezinsopvang is bedoeld voor kinderopvang op atypische openingsmomenten in een gezinsopvang. Ze geldt ook voor samenwerkende aangesloten onthaalouders.

Vanaf 1 januari 2019: subsidie voor ruimere openingsmomenten in groepsopvang: deze subsidie is voor kinderopvang op atypische openingsmomenten in groepsopvang. De organisator heeft minstens een basissubsidie.

Vanaf 1 januari 2019: subsidie voor dringende kinderopvang in groepsopvang: dit is een subsidie voor de groepsopvang om een plaats vrij te houden voor een gezin dat binnen de maand behoefte heeft aan kinderopvang. De organisator heeft minstens een subsidie voor inkomenstarief.

Wie komt in aanmerking

In trap 0 zitten alle initiatieven die geen enkele subsidie van Kind en Gezin ontvangen (tenzij eventueel de subsidie voor individuele inclusieve opvang). Wie in trap 1 zit, krijgt een basissubsidie. In trap 2 komt daar nog de subsidie voor inkomenstarief bij en in trap 3 de plussubsidie.

Wie tot een bepaalde trap behoort, krijgt ook de subsidie van de lagere trappen.

Daarenboven kan ook de subsidie voor individuele inclusieve opvang aangevraagd worden, indien aan de voorwaarden wordt voldaan.

Hou er rekening mee dat je niet automatisch recht hebt op subsidies. Wanneer de Vlaamse regering budget voor bijkomende gesubsidieerde plaatsen vrijgeeft, zal Kind en Gezin een oproep doen. De plaatsen worden verdeeld op basis van programmatieregels die bij die oproep bekend gemaakt worden. Als er onvoldoende budget is om iedereen een subsidie te geven, worden de nieuwe middelen ingezet in regio's waar de nood het hoogst is. Ze worden volgens een spreidingssleutel en vooraf bepaalde criteria verdeeld.

Omvang steun

De bedragen verschillen naargelang:

- groepsopvang of gezinsopvang (<9 kinderen), gezien de verscheidenheid in de kostenstructuur.
- de eventuele overgangsfase voor bepaalde opvangsoorten (trap 2A of 2B in het kader van subsidie inkomenstarief, voor meer info www.kindengezin.be/kinderopvang/sector-babys-en-peuters/subsidies-en-financieel/subsidie-inkomenstarief/)

De organisator ontvangt elk kwartaal een voorschot. Na het kalenderjaar komt er een afrekening. Een rechtzetting is mogelijk als de berekening gebeurde op basis van foutieve gegevens.

De bedragen voor de basissubsidie, de plussubsidie en de subsidie voor structurele inclusieve opvang bestaan uit een vast bedrag per gesubsidieerde kinderopvangplaats per jaar.

De bedragen voor de subsidie inkomenstarief bestaat uit twee delen, een gedeelte is gelinkt aan de geleverde kinderopvangprestaties, een gedeelte is gelinkt aan de gemiddelde leeftijd van de kinderbegeleiders.

De subsidie voor individuele inclusieve opvang wordt verstrekt per dag dat het kindje met een specifieke zorgbehoefte opgevangen wordt.

Meer info omtrent de subsidievoorwaarden en de berekening van de subsidies:

www.kindengezin.be/img/subsidies-berekening-babysenpeuters.pdf /

Een overzicht van de subsidiebedragen: www.kindengezin.be/kinderopvang/sector-babys-en-peuters/subsidies-en-

[financieel/subsidiebedragen/](#) .

Aanvraagprocedure

De aanvraag om toe te treden tot trap 1, 2 of 3 van het subsidiesysteem is enkel mogelijk wanneer de Vlaamse Regering daarvoor een oproep lanceert en je aan bepaalde voorwaarden voldoet. De beschikbare middelen zullen dan verdeeld worden tussen de aanvragers aan de hand van programmatiecriteria. Er zal m.a.w. een afweging gemaakt worden tussen de vraag in de gemeente of de regio en het reeds beschikbare aanbod. Met deze middelen kunnen zowel volledig nieuwe plaatsen als overgangen van plaatsen van een lagere naar een hogere subsidietrap worden gecreëerd.

Ook de subsidie voor ruimere openingsmomenten en voor dringende kinderopvang in groepsopvang wordt toegekend op programmatiebasis. Voor de creatie van structurele inclusieve opvangplaatsen zal Kind en Gezin een oproep lanceren indien de Vlaamse Regering hiervoor de nodige financiële middelen ter beschikking stelt. Om op de hoogte te blijven van eventuele oproepen kan je de nieuwsbrief en/of de website van Kind & Gezin raadplegen: www.kindengezin.be .

De aanvraag van een subsidie voor individuele inclusieve kinderopvang wordt ingediend, per opgevangen kind met specifieke zorgbehoefte, via het aanvraagformulier van Kind en Gezin.

Contact

Voor meer informatie over bedragen en voorwaarden kan je terecht op de website www.kindengezin.be/kinderopvang/sector-babys-en-peuters/subsidies-en-financieel/ of bij de "Kind en Gezin-Lijn" (078 150 100).

Kind & Gezin

Afdeling Kinderopvang

Hallepoortlaan 27

1060 Brussel

België

T 078 150 100

info@kindengezin.be

www.kindengezin.be

Winwinlening

Laatst gewijzigd op 15 jan 2019

Wat houdt de maatregel in

Met de Winwinlening van PMV/z moedigt de Vlaamse overheid particulieren aan om een achtergestelde lening te verstrekken aan kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's). Een particulier kan tot € 50.000 lenen aan een Vlaamse kmo gedurende een looptijd van 8 jaar.

De kredietgever krijgt hiervoor een jaarlijks belastingkrediet van 2,5% op het openstaande kapitaal van de Winwinlening. Indien de kredietnemer niet kan terugbetalen, kan de kredietgever daarnaast 30% van het verschuldigde bedrag terugkrijgen via een eenmalig belastingkrediet.

Een kmo kan tot een bedrag van € 200.000 Winwinleningen aangaan, met een maximum van € 50.000 per kredietgever.

PMV/z is het overkoepelende merk voor de Startlening, de Cofinanciering, Cofinanciering+, de Winwinlening en de Waarborgregeling. Door deze vijf producten te groeperen legt PMV/z de nadruk op de mogelijkheid om deze verschillende producten te combineren om te komen tot een optimale financieringsoplossing.

De wettelijke intrestvoet voor 2019 werd terug vastgesteld op 2%. Daardoor mag de rente van een winwinlening afgesloten in 2019 liggen tussen 1% en 2%.

Wie komt in aanmerking

Als kredietnemer

Deze maatregel richt zich enkel tot ondernemingen die voldoen aan de Europese kmo-definitie:

- met minder dan 250 werknemers;
- jaaronzet niet hoger dan € 50 miljoen en/of balanstotaal niet hoger is dan € 43 miljoen;
- voldoen aan het zelfstandigheids criterium: als er een deelnemingsrelatie bestaat met (een) andere onderneming(en) van 25 % of meer van het kapitaal of van de stemrechten, moeten de gegevens van deze onderneming(en) meegeteld worden bij het toetsen van bovenvermelde criteria. Meer info kan je vinden in [de folder van de Europese Commissie](#).

Een onderneming die één van deze criteria overschrijdt, wordt beschouwd als grote onderneming.

De voornaamste exploitatiezetel dient in Vlaanderen gelegen te zijn.

Vzw's zijn ook toegelaten indien deze een economische activiteit uitoefenen. Er is sprake van een economische activiteit op het moment dat er goederen of diensten op de markt worden aangeboden.

Ook in bijberoep kan men van een Winwinlening genieten, op voorwaarde dat men een ondernemingsnummer heeft of minstens aangesloten is bij een sociale kas voor zelfstandigen.

Als kredietgever

Op de datum waarop de Winwinlening gesloten wordt, moet de kredietgever voldoen aan de volgende voorwaarden:

- moet een natuurlijk persoon zijn die deze lening afsluit buiten het kader van zijn handels- of beroepsactiviteiten;
- deze natuurlijke persoon moet in het Vlaamse Gewest zijn gevestigd of, indien het een inwoner betreft van een andere lidstaat van de Europese Economische Ruimte, gelokaliseerd zijn in het Vlaamse Gewest voor de toepassing van de belasting van niet-inwoners;
- mag geen werknemer zijn van de kredietnemer;
- als de kredietnemer een zelfstandige is, dan mag de kredietgever niet de echtgenoot of de wettelijk samenwonende partner van de kredietnemer zijn;
- als de kredietnemer een rechtspersoon is, kan de kredietgever geen aandeelhouder zijn van die rechtspersoon, noch benoemd zijn of optreden als bestuurder, zaakvoerder of een vergelijkbaar mandaat binnen die rechtspersoon. Evenmin mag de echtgenoot of de wettelijk samenwonende partner van de kredietgever aandeelhouder zijn of

benoemd zijn of optreden als zaakvoerder, bestuurder of een vergelijkbaar mandaat binnen die rechtspersoon.

Gedurende de hele looptijd van de Winwinlening mag de kredietgever geen kredietnemer zijn bij een andere Winwinlening.

Bedrag van het fiscaal voordeel voor de kredietgever

Het fiscaal voordeel voor de kredietgever bestaat uit:

- enerzijds een jaarlijks belastingkrediet voor de hele looptijd van de lening:
  - Als berekeningsbasis wordt genomen het rekenkundig gemiddelde van alle uitgeleende bedragen op 1 januari en op 31 december van het belastbare tijdperk, met een maximum van € 50.000 per belastingplichtige;
  - het belastingkrediet bedraagt 2,5% van de berekeningsbasis (wat neerkomt op een belastingkrediet van maximum van € 1.250 per jaar).
- en anderzijds de mogelijkheid tot een eenmalig belastingkrediet ingeval (een gedeelte van) de Winwinlening niet wordt terugbetaald. Dit belastingkrediet bedraagt 30% van het openstaand kapitaal van de lening dat definitief is verloren gegaan (bijvoorbeeld bij faillissement, ontbinding, vereffening, ...).

Voorwaarden

De belangrijkste eigenschappen zijn:

- het is een achtergestelde lening, zowel ten aanzien van bestaande als van toekomstige schulden, met een vaste looptijd van 8 jaar;
- er zijn verschillende aflossingsmogelijkheden mogelijk:
  - terugbetaling in één keer na 8 jaar;
  - maandelijkse, driemaandelijke, zesmaandelijke of jaarlijkse aflossingen (er is een simulatie mogelijk op de website);
  - een eenmalige vervroegde terugbetaling van het openstaande saldo is eveneens mogelijk;
- als kredietgever kan je maximum € 50.000 ontlenen (in het kader van één of meer Winwinleningen aan één of meer kredietnemers);
- als kredietnemer kan je maximum € 200.000 lenen (in het kader van één of meer Winwinleningen);
- de rentevoet mag niet hoger zijn dan de wettelijke rentevoet die van kracht is op de datum waarop de Winwinlening gesloten wordt, en mag niet lager zijn dan de helft van diezelfde rentevoet. In 2019 bedraagt deze rentevoet 2% (wat betekent dat de rentevoet van een Winwinlening afgesloten in 2019 zich moet situeren tussen 1% en 2%).

Aanvraagprocedure

De Winwinlening moet je laten vaststellen in een (onderhandse of notariële) akte, opgesteld aan de hand van de akte en aflossingstabel die beschikbaar zijn op www.pmvz.eu/winwinlening.

De akte en aflossingstabel worden in 3 exemplaren afgedrukt en ondertekend, waarvan één bestemd is voor de kredietgever, één voor de kredietnemer en één binnen de 3 maanden moet worden bezorgd aan PMV/z-Waarborgen.

Een Winwinlening kan door PMV/z-Waarborgen niet worden geregistreerd indien de getekende akte en aflossingstabel niet worden overgemaakt.

Na ontvangst van de gehandtekte akte en delgingstabel duurt het ongeveer tien werkdagen alvorens de kredietgever de registratiebrief van PMV/z-Waarborgen ontvangt die als fiscaal attest dienst doet en dus ter beschikking van de fiscale controle moet worden gehouden.

Matchmaking platformen

Indien je in je directe omgeving niet kan terugvallen op een kredietgever, bestaan er private initiatieven die optreden als tussenpersoon tussen kredietgever en -nemer in het kader van Winwinleningen (zoals bijvoorbeeld Winwinner.be).

Contact

Meer informatie over o.m. de belastingaangifte en betaling roerende voorheffing kan je terugvinden in de rubriek "veel gestelde vragen" op de website www.pmvz.eu/winwinlening.

PMV/z

Oude Graanmarkt 63

1000 Brussel

België

T 02 229 52 77

winwinlening@pmv.eu

www.pmvz.eu/winwinlening

Startlening

Laatst gewijzigd op 18 mrt 2019

Wat houdt de maatregel in

De Startlening van PMV/z (vroeger Startlening+) is een achtergestelde lening voor alle starters (werkzoekenden én anderen) die nog niet of gedurende hoogstens 4 jaar actief zijn (als zelfstandige) in hoofdberoep. Er kan tot maximum € 100.000 geleend worden. De lening heeft een looptijd van 3 tot 10 jaar en de rentevoet bedraagt 3% per jaar.

PMV/z is het overkoepelende merk voor de Startlening, de Cofinanciering, de Cofinanciering+, de Winwinlening en de Waarborgregeling. Door deze 5 producten te groeperen legt de PMV-groep de nadruk op de mogelijkheid om deze verschillende producten te combineren om te komen tot een optimale financieringsoplossing.

Wie komt in aanmerking

De Startlening is bestemd voor alle starters, zowel natuurlijke personen als rechtspersonen.

De starter oefent zijn zelfstandige activiteit nog niet langer uit dan 4 jaar in hoofdberoep. Als natuurlijke persoon, betekent dit dat je ofwel nog nooit hebt gewerkt als zelfstandige in hoofdberoep, ofwel je huidige zelfstandige activiteit ten hoogste 4 jaar uitoefent. Hetzelfde geldt voor een rechtspersoon, waarbij er rekening wordt gehouden met de voorgeschiedenis van de vennoten.

Een natuurlijke persoon die in het verleden zelfstandige was en na een onderbreking van significante duur (in principe 2 jaar als loontrekkende, werkloze ...) een nieuwe zelfstandige activiteit, al dan niet verschillend van de vroegere activiteit als zelfstandige, wil opstarten, zal een Startlening kunnen aanvragen indien hij beantwoordt aan bepaalde voorwaarden (zie www.pmvz.eu/sites/default/files/startlening_-_handleiding.doc).

Als stagiair in het kader van de uitoefening van een vrij beroep kom je enkel in aanmerking bij de vestiging als zelfstandige in hoofdberoep.

Ook student-zelfstandigen komen in aanmerking voor een Startlening.

Om in aanmerking te komen voor een Startlening moet je zelf je activiteit of onderneming uitbaten. Indien er een vennootschap wordt opgericht, moet je in principe meerderheidsaandeelhouder zijn en het dagelijkse beheer waarnemen.

Als aanvrager woon je in het Vlaamse Gewest of is je maatschappelijke zetel er gevestigd, en kan je investeren in een project op Belgisch grondgebied. Ligt je woonplaats of maatschappelijke zetel niet in het Vlaamse Gewest, maar investeer je in het Vlaamse Gewest, dan komt dit ook in aanmerking.

Als je leent bij PMV/z, moet je beantwoorden aan de Europese kmo-definitie:

- minder dan 250 voltijds equivalenten;
- een jaaromzet van maximum € 50 miljoen en/of een balanstotaal van maximum € 43 miljoen;
- de onderneming maakt geen deel uit van een groep die geen kmo is op basis van de regels van de partner- en verbonden ondernemingen voor deelnemingen vanaf 25% (aanbeveling van de Europese Commissie van 6/5/2003).

De onderneming wordt niet meer als kmo beschouwd indien ze gedurende twee opeenvolgende boekjaren niet meer beantwoordt aan het criterium van tewerkstelling, jaaromzet of balanstotaal. Indien het aantal voltijdse equivalenten echter 250 eenheden of meer bereikt, komt PMV/z niet tussen, ook al zijn de andere criteria niet overschreden.

Vzw's kunnen in aanmerking komen voor zover zij minstens de helft van hun inkomsten behalen uit normale economische activiteiten.

Wat komt in aanmerking

De Startlening is bestemd voor de financiering van materiële, immateriële en financiële investeringen, evenals voor de financiering van de behoefte aan bedrijfskapitaal die gepaard gaat met de start of uitbouw van de activiteit.

PMV/z financiert enkel nieuwe investeringen (ook vervangingsinvesteringen, tweedehandsmateriaal) maar aanvaardt geen aanvragen voor herfinanciering van verbintenissen bij andere kredietinstellingen, noch voor herfinanciering of betaling van andere bestaande schulden, al dan niet achterstallig. Een openstaande schuld van minder dan 3 maanden oud op het moment van ontvangst van de aanvraag beschouwt PMV/z niet als een bestaande schuld.

Voor investeringen in onroerende goederen komt PMV/z enkel tussen voor het beroepsgedeelte van het onroerend goed voor eigen beroepsmatig gebruik. Het beroepsgedeelte van het onroerend goed moet blijken uit een expertiseverslag. PMV/z komt niet tussen voor vastgoed dat (gedeeltelijk en) al dan niet beroepsmatig wordt verhuurd.

Je kan met de Startlening ook de overname van een (deel van een) handelsfonds financieren, dan wel de overname van de aandelen van een bestaande vennootschap. In dat laatste geval moet je de meerderheid van de aandelen overnemen of meerderheidsaandeelhouder worden, en moet de overnemer het dagelijks beheer uitoefenen.

Door de Europese de-minimis regelgeving kan PMV/z leningaanvragen voor volgende doeleinden niet aanvaarden:

- transportsector: leningen voor de financiering van rollend materieel bestemd voor vervoer van goederen voor rekening van derden (financiering van een autobus, ambulance, taxi is wel toegelaten);
- landbouwactiviteiten;
- financieringsaanvragen gericht op export (b.v. verkoopkantoor in het buitenland).

Tradingactiviteiten komen ook niet in aanmerking voor financiering door PMV/z.

Wat zijn de financieringsvoorwaarden

Maximumbedrag

Het maximumbedrag van de lening is gelijk aan het kleinste van volgende bedragen:

- 4 maal de eigen inbreng;
- € 100.000.

Indien de aanvrager een werkzoekende is (dit is ofwel een niet-werkende werkzoekende sedert 3 maanden, ofwel een volledig uitkeringsgerechtigde werkloze ofwel een begunstigde van een leefloon), mag maximum € 10.000 van de eigen inbreng geleend worden. De resterende eigen inbreng moet met vrij beschikbare eigen liquide middelen gerealiseerd te worden.

Enkel inbreng onder de vorm van een Winwinlening wordt als uitzondering op deze regel toegelaten.

In principe is er geen minimumbedrag, maar PMV/z gaat ervan uit dat aanvragen van minder dan € 5.000 best op een andere manier gefinancierd worden.

Looptijd

De duur van de lening is minimaal 3 en maximaal 10 jaar.

Interestvoet

De interestvoet is vast en bedraagt nu 3% per jaar.

Terugbetaling

Je betaalt de Startlening maandelijks terug aan de hand van constante aflossingen.

Tijdens het eerste jaar betaal je ook enkel de intresten terug. Mits gemotiveerde aanvraag kan je dit verlengen tot 2 jaar, of

ervan afzien, en het kapitaal ook al vanaf het eerste jaar terugbetalen.

De terugbetaling van het kapitaal start na afloop van de vrijstellingsperiode voor kapitaalsaflossing. Die eventuele vrijstellingsperiode begint te lopen vanaf de eerste maand van effectieve opname.

In bepaalde gevallen kan PMV/z toestaan dat intrestbetaling en terugbetaling van kapitaal gebeuren op driemaandelijke basis.

Achtergesteld

Door het achtergesteld karakter van de Startlening kunnen andere kredietverstrekkers deze lening beschouwen als een uitbreiding van het eigen vermogen, wat het bekomen van bankfinanciering in principe gemakkelijker zou moeten maken.

De-minimis

Deze maatregel valt onder de toepassing van de Europese de-minimisverordening. Door deze verordening mag het totaal aan de-minimissteun dat een onderneming ontvangt over een periode van drie jaar niet meer dan € 200.000 bedragen. Om het bedrag van de de-minimissteun van een startlening (het zogenaamde Brutosubsidie-equivalent (BSE)) te berekenen dien je de volgende formule te hanteren: $BSE = \text{bedrag van de startlening} \times [(\text{referentie-intrestvoet} - 3\%) + 4\%]$. Voor meer info zie www.vlaio.be/nl/begeleiding-advies/financiering/overheidsmaatregelen/veelgestelde-vragen-de-minimis.

Waarborgen

PMV/z stelt zich soepel op inzake bewaarborging van de Startlening.

Dit aspect wordt project per project geëvalueerd, zoals gebruikelijk is in de financiële sector. De waarborgen worden bepaald in functie van het kredietrisico en slaan enkel op de elementen die betrekking hebben op het project. Indien er waarborgen worden gevraagd, dan wordt erop gelet dat de kosten ervan voor de klant zo beperkt mogelijk worden gehouden (bijvoorbeeld: een hypothecair mandaat in plaats van een hypothecaire inschrijving). Solidaire borgstelling wordt beperkt tot de borgstelling van de actieve vennoten.

Cumulatie

De Startlening kan worden gecumuleerd met een [Cofinanciering](#) indien de natuurlijke persoon die de Startlening aanvraagt een geldig attest Startlening voorlegt op het moment van de aanvraag. Het bedrag van beide leningen samen mag niet hoger zijn dan € 350.000. Indien de Cofinanciering wordt gevraagd op naam van een vennootschap, moet je de tegenwaarde van de Startlening en de eigen inbreng in principe onder de vorm van volstort kapitaal inbrengen in de vennootschap.

Aanvraagprocedure

Een Startlening kan je aanvragen via de kredietinstellingen ([Bank J. Van Breda & C°](#); [Bank Nagelmackers](#), [Beobank](#); [BNP Paribas Fortis](#); [Belfius Bank](#); [Crelan](#); [ING Belgium](#); [KBC Bank](#); [Triodos Bank](#) en [Hefboom](#)) of de aanbrengrers en microkredietenverstrekkers waarmee PMV/z samenwerkt. Vermits deze verschillend zijn per provincie verwijzen we je voor een contactpersoon en adres naar de website van www.pmvz.eu/startlening (rubriek 'startlening aanvragen').

Rechtstreeks indienen bij PMV/z is eveneens mogelijk via pmvz-leningen@pmv.eu

Het volgen van een begeleidingsprogramma voor en na opstart van de activiteit in het kader van een door Agentschap Innoveren & Ondernemen ondersteund traject wordt aanbevolen.

Je kan deze begeleidingstrajecten terugvinden op vlaio.be/nl/begeleiding-advies/coaching-en-advies.

Speciaal voor werkzoekenden

Ben je een werkzoekende (dit is ofwel een niet-werkende werkzoekende sedert 3 maanden, ofwel een volledig uitkeringsgerechtigde werkloze ofwel een begunstigde van een leefloon) dan moet je ook rekening houden met volgende

extra's:

- de looptijd van je lening als werkzoekende bedraagt minimum 5 jaar;
- PMV/z vraagt geen waarborgen als je werkzoekende bent;
- je behoudt het recht op werkloosheidsuitkering bij stopzetting voor om het even welke reden binnen de 15 jaar volgend op de start van de zelfstandige activiteit.
- indien de zaak of onderneming wordt stopgezet, dan kan zelfs een schuld tot € 40.000 worden kwijtgescholden. Je moet hiertoe als kredietnemer het bewijs van gebrek aan leefbaarheid van de activiteit leveren binnen drie maanden na de stopzetting;
- In alle andere gevallen van stopzetting moet je het bedrag van de Startlening terugbetalen en kan PMV/z de nodige maatregelen nemen om de invordering te bewerkstelligen.

Om van deze extra's te kunnen genieten, bezorgt je een geldig attest Startlening (verkrijgbaar bij de VDAB of enige andere bevoegde instantie) bij de aanvraag.

Contact

Meer informatie kan je bekomen bij PMV/z of een partner/aanbrenger waarmee een samenwerkingsovereenkomst werd gesloten (zie www.pmvz.eu/startlening - rubriek 'startlening aanvragen').

Meer informatie kan je ook terugvinden in de handleiding (definitie starter, eigen inbreng ,enz) op de website van PMV/z: www.pmvz.eu/sites/default/files/startlening_-_handleiding.doc.

PMV/z

Oude Graanmarkt 63

1000 Brussel

België

T 02 229 53 10

pmvz-leningen@pmvz.eu

www.pmvz.eu/startlening

Cofinanciering

Laatst gewijzigd op 2 mei 2019

Wat houdt de maatregel in

De Cofinanciering (vroeger KMO-cofinanciering) van PMV/z is een achtergestelde lening van maximum € 350.000, bestemd voor starters en bestaande kmo's. De lening wordt altijd gecombineerd met een cofinanciering, ofwel van een bank of investeringsfonds waarmee PMV/z een samenwerkingsovereenkomst heeft, ofwel van één of meerdere business angels, van wie er minstens één lid is van BAN Vlaanderen. Een cofinanciering door meerdere van voornoemde partijen is ook mogelijk. De cofinancier moet instaan voor minstens 20% van de globale financieringsbehoefte. PMV/z komt tussen voor maximaal 50% van de globale investeringsbehoefte. De looptijd bedraagt 3 tot 10 jaar en de rentevoet minimum 3 %.

PMV/z is het overkoepelende merk voor de Startlening, de Cofinanciering, de Cofinanciering+, de Winwinlening en de Waarborgregeling. Door deze 5 producten te groeperen legt de PMV-groep de nadruk op de mogelijkheid om deze verschillende producten te combineren om te komen tot een optimale financieringsoplossing.

Wie komt in aanmerking

De Cofinanciering is bedoeld voor natuurlijke personen en rechtspersonen.

Voor investeringsprojecten op Belgische grondgebied moet de aanvrager in het Vlaamse Gewest wonen of de maatschappelijke zetel moet er gevestigd zijn. Indien de investering gebeurt in het Vlaams Gewest, dan hoeft de woonplaats of maatschappelijke zetel niet in het Vlaamse Gewest te zijn.

Voor natuurlijke personen (zelfstandige, zaakvoerder of bestuurder van een onderneming, beoefenaar van een vrij beroep of stagiair in het kader van de uitoefening van een vrij beroep), geldt dat zij zich moeten vestigen als zelfstandige in hoofdberoep om een beroep te kunnen doen op de Cofinanciering.

Enkel ondernemingen die beantwoorden aan de Europese kmo-definitie kunnen beroep doen op een lening bij PMV/z:

- Tewerkstelling van minder dan 250 werknemers;
- Een jaaromzet van maximum € 50 miljoen en/of balanstotaal van maximum € 43 miljoen;
- Geen deel uitmaken van een groep die geen kmo is op basis van de regels van de partner- en verbonden ondernemingen voor deelnemingen vanaf 25% (aanbeveling van de Europese Commissie van 6/5/2003).

Een onderneming wordt niet meer als kmo beschouwd indien ze gedurende twee opeenvolgende boekjaren niet meer beantwoordt aan het criterium van tewerkstelling, jaaromzet of balanstotaal. Indien het aantal voltijdse equivalenten echter 250 eenheden of meer bereikt, komt PMV/z niet tussen, ook al zijn de andere criteria niet overschreden.

Vzw's kunnen in aanmerking komen voor zover zij minstens de helft van hun inkomsten behalen uit normale economische activiteiten.

Wat komt in aanmerking

De Cofinanciering is bestemd voor de financiering van materiële, immateriële en financiële investeringen, evenals voor de financiering van de behoefte aan bedrijfskapitaal die gepaard gaat met de start of uitbouw van de activiteit.

PMV/z financiert enkel nieuwe investeringen (ook vervangingsinvesteringen, tweedehandsmateriaal) maar aanvaardt geen aanvragen voor herfinanciering van verbintenissen bij andere kredietinstellingen, noch voor herfinanciering of betaling van andere bestaande schulden, al dan niet achterstallig. Een openstaande schuld van minder dan 3 maanden oud op het moment van ontvangst van de aanvraag beschouwt PMV/z niet als een bestaande schuld.

Voor investeringen in onroerende goederen komt PMV/z enkel tussen voor het beroepsgedeelte van het onroerend goed

voor eigen beroepsmatig gebruik. Het beroepsgedeelte van een onroerend goed moet blijken uit een expertiseverslag. PMV/z komt niet tussen voor vastgoed dat (gedeeltelijk en) al dan niet beroepsmatig verhuurd wordt.

Investerings voor onderzoek & ontwikkeling zijn in principe uitgesloten, behalve voor bestaande ondernemingen met een gezonde financiële structuur en goede rendabiliteit in het kader van de uitbreiding van hun activiteiten.

Er kan met de Cofinanciering ook de overname van een (deel van) een handelsfonds gefinancierd worden, dan wel de overname van de aandelen van een bestaande vennootschap. In dat laatste geval moet je de meerderheid van de aandelen overnemen of meerderheidsaandeelhouder worden, en moet je het dagelijks beheer uitoefenen.

De terugbetalingscapaciteit moet aangetoond zijn op het einde van het 2e jaar (3e jaar ingeval van cofinanciering door business angels, waarvan er minstens één lid is van BAN Vlaanderen).

Door de Europese de-minimis regelgeving kan PMV/z leningaanvragen voor volgende doeleinden niet aanvaarden:

- transportsector: leningen voor de financiering van rollend materieel bestemd voor vervoer van goederen voor rekening van derden (financiering van een autobus, een ambulance, of een taxi is wel toegelaten);
- landbouwactiviteiten;
- financieringsaanvragen gericht op export (bijvoorbeeld verkoopkantoor in het buitenland).

Tradingactiviteiten komen ook niet in aanmerking voor financiering door PMV/z

Wat zijn de financieringsvoorwaarden

Maximum bedrag

Het maximumbedrag van de Cofinanciering is gelijk aan het kleinste van de volgende bedragen:

- 4 maal de eigen inbreng;
- € 350.000.

Daarnaast gelden volgende criteria:

- de eigen inbreng moet minstens 10% van de globale investering bedragen;
- de tussenkomst van de cofinancier (bank, investeringsfonds, business angel) moet minstens 20% van de globale investeringsbehoefte bedragen.
- PMV/z komt tussen voor maximaal 50% van de globale investeringsbehoeften.

Een [Winwinlening](#) of een (converteerbare) lening komt in aanmerking als eigen inbreng, onder bepaalde voorwaarden. Het uitgangspunt is dat de ondernemer zelf in alle gevallen een deel van de eigen inbreng realiseert.

Het minimumbedrag van de Cofinanciering is € 7.500.

Looptijd

De looptijd van de lening is minimaal 3 en maximaal 10 jaar, en hangt ook af van de aard van de investering. De looptijd van de begeleidende cofinanciering mag hoogstens 2 jaar korter zijn dan de looptijd van de Cofinanciering.

Intrestvoet

De intrestvoet die PMV/z toepast, is gelijk aan de IRS-intrestvoet (basisintrestvoet op de markt voor investeringskredieten) voor de betrokken looptijd, verhoogd met 0,53% en bedraagt minimaal 3%. De IRS-intrestvoet wordt wekelijks vastgesteld en kan dus schommelen. Is er een verschil tussen de intrestvoet op het moment van de leningovereenkomst, en het moment van de opmaak van de akte, dan garandeert PMV/z de laagste intrestvoet van beide.

Deze intrestvoet is vast voor de volledige looptijd van de lening.

Terugbetaling

Terugbetaling gebeurt ofwel met een vast bedrag in kapitaal (variabele maandelijkse aflossingen) ofwel met een progressief bedrag in kapitaal (constante maandelijkse aflossingen). PMV/z kan uitzonderlijk ook driemaandelijke betalingen van interesten en kapitaal toestaan.

Op vraag van de ondernemer is ook een vrijstelling in kapitaalsaflossing van 1 of 2 jaar mogelijk. Bij een vrijstellingsperiode van 2 jaar stijgt de intrestvoet met 0,25%. De vrijstellingsperiode begint te lopen vanaf de eerste maand van effectieve opname.

Achtergesteld

Door het achtergestelde karakter van de Cofinanciering, kunnen andere kredietverstrekkers deze beschouwen als een uitbreiding van het eigen vermogen, wat het bekomen van een bankfinanciering in principe gemakkelijker zou moeten maken.

De-minimis

Deze maatregel valt onder de toepassing van de Europese de-minimisverordening. Door deze verordening mag het totaal aan de-minimissteun dat een onderneming ontvangt over een periode van drie jaar niet meer dan € 200.000 bedragen. Om het bedrag van de de-minimissteun van een Cofinanciering (het zogenaamde Brutosubsidie-equivalent (BSE)) te berekenen dien je de volgende formule te hanteren: $BSE = \text{bedrag van de Cofinanciering} \times [(\text{referentie-intrestvoet} - 3\%) + 4\%]$. Voor meer info zie www.vlaio.be/nl/begeleiding-advies/financiering/overheidsmaatregelen/veelgestelde-vragen-de-minimis.

Waarborgen

PMV/z stelt zich soepel op inzake bewaarborging van Cofinanciering.

Dit aspect wordt project per project geëvalueerd, zoals gebruikelijk is in de financiële sector. De waarborgen worden bepaald in functie van het kredietrisico en slaan enkel op de elementen die betrekking hebben op het project. Indien er waarborgen worden gevraagd, dan wordt erop gelet dat de kosten ervan voor de klant zo beperkt mogelijk worden gehouden (bijvoorbeeld: een hypothecair mandaat in plaats van een hypothecaire inschrijving). Solidaire borgstelling wordt beperkt tot de borgstelling van de actieve vennoten.

Cumulatie

De Cofinanciering kan gecumuleerd worden met een Startlening, doch enkel wanneer de natuurlijke persoon die Startlening aanvraagt, een geldig attest Startlening voorlegt op het moment van de aanvraag.

Het bedrag van beide leningen samen mag niet hoger zijn dan € 350.000.

Aanvraagprocedure

Een aanvraag voor een Cofinanciering kan ingediend worden via:

- Een kredietinstelling waarmee PMV/z een samenwerkingsovereenkomst heeft. Die kredietinstelling moet wel eerst een (eventueel voorwaardelijk) akkoord geven voor haar investeringskrediet of leasingbedrag. Volgende kredietinstellingen bieden deze mogelijkheid: [Bank J. Van Breda & C°](#); [Bank Nagelmackers](#), [Beobank](#); [BNP Paribas Fortis](#); [Belfius Bank](#); [Crelan](#); [ING Belgium](#); [Fintro](#); [KBC Bank](#); [Triodos Bank](#) en [Hefboom](#).
- Een investeringsfonds waarmee PMV/z een samenwerkingsovereenkomst heeft afgesloten: [The CoFoundry](#); [Vectis Participaties II](#) en [Vectis Arkiv](#) (www.vectisparticipaties.be) en [Ark Angels Activator Fund](#).
- [BAN Vlaanderen](#) indien één of meerdere business angels optreden als cofinancier.
- Een crowdfundingplatform waarmee PMV/z een samenwerkingsovereenkomst heeft afgesloten: [Bolero Crowdfunding](#) en [Look & Fin](#).
- Andere aanbrengrers: [Winwinner](#) en [The Birdhouse](#).

Rechtstreeks indienen bij PMV/z is eveneens mogelijk via pmvz-leningen@pmvz.eu.

Contact

Meer informatie kan je bekomen bij PMV/z of een partner waarmee een samenwerkingsovereenkomst werd gesloten.

Meer informatie (definitie eigen inbreng, voorbeelden, enz.) kan je terugvinden in de handleiding www.pmvz.eu/sites/default/files/Bestanden/cofinanciering_-_handleiding_-_13.11.2018.doc.

PMV/z

Oude Graanmarkt 63

1000 Brussel

België

T 02 229 53 10

pmvz-leningen@pmvz.eu

www.pmvz.eu/kmo-cofinanciering

Impulskrediet, microkrediet voor ondernemers

Laatst gewijzigd op 9 jan 2019

Wat houdt de maatregel in

Impulskrediet is het microkrediet van Hefboom dat zich richt tot micro-ondernemers (kmo's, zelfstandigen in hoofd- en bijberoep) én geen of moeilijk toegang hebben tot een bankkrediet. De duurtijd van het microkrediet bedraagt maximaal 5 jaar aan een rentevoet van 6%. Er kan maximaal € 25.000 worden ontleend. Het microkrediet van Impulskrediet kan ook gebruikt worden om de eigen inbreng voor [de Startlening](#) te financieren. In combinatie met de Startlening kan er dus een groter bedrag ontleend worden.

Er wordt gedurende 2 jaar gratis begeleiding voorzien door vrijwillige coaches met een ruime ervaring om de slaagkans van het project te vergroten.

Hefboom is een cvba/vzw die financiering en advies geeft aan projecten die werk maken van een sociale en duurzame samenleving. Tot deze ruimere socialprofitsector behoren o.a. personen die een zelfstandige activiteit willen ontplooiën of willen groeien om hun sociale positie te verbeteren, maar die geen toegang hebben tot bankkrediet. Met het microkrediet verlaagt Hefboom de drempel tot ondernemerschap voor deze doelgroep.

Het Impulskrediet wordt financieel ondersteund door o.a. het Agentschap Innoveren & Ondernemen.

Wie komt in aanmerking

Impulskrediet richt zich tot mensen die geen of moeilijk toegang hebben tot een bankkrediet. Het gaat om micro-ondernemers die al dan niet al met hun zaak gestart zijn, met of zonder eigen inbreng, zowel voor natuurlijke als rechtspersonen. Ook mensen die in bijberoep willen opstarten of een zaak willen overnemen komen in aanmerking. Impulskrediet kan ook gebruikt worden om de eigen inbreng voor de Startlening te financieren.

Impulskrediet kijkt naar de plannen van de (kandidaat-) ondernemer bij het beoordelen van de toekenning van het krediet, dit is onafhankelijk van het huidige statuut, leeftijd, ervaring, eigen inbreng, een voorgaand faillissement, ... van de aanvrager.

Een Impulskrediet kan niet aangewend worden voor de herfinanciering van reeds bestaande schulden, noch voor fiscale en parafiscale schulden.

Wat zijn de financieringsvoorwaarden

Voorwaarden

De duur van het microkrediet bedraagt maximaal 5 jaar aan een rentevoet van 6%, er kan maximaal € 25.000 worden ontleend.

Het Impulskrediet wordt terugbetaald door middel van constante maandelijkse aflossingen.

Er wordt een éénmalige solidariteitsbijdrage van 4% aangerekend met een minimum van € 100 en een maximum van € 750 voor dossiers tot € 25.000.

Na ondertekening van het contract kan het krediet gedurende 3 maanden worden opgenomen. Na deze opnameperiode is er een vrijstellingsperiode van 3 maanden waarin enkel interesten en nog geen kapitaal moet worden afgelost. Deze vrijstellingsperiode begint te lopen vanaf de eerste maand van effectieve opname. Deze voorwaarden zijn niet van toepassing voor de kredieten die dienen als eigen inbreng voor de Startlening.

De-minimis

Deze maatregel valt onder de toepassing van de Europese de-minimisverordening (onrechtstreeks via [SIFO](#) en de

[Waarborgregeling](#)). Door deze verordening mag het totaal aan de-minimissteun dat een onderneming ontvangt over een periode van drie jaar niet meer dan € 200.000 bedragen. Voor meer info zie www.vlaio.be/nl/begeleiding-advies/financiering/overheidsmaatregelen/veelgestelde-vragen-de-minimis.

Aanvraagprocedure

Vul het contactformulier in op www.impulskrediet.be of contacteer Impulskrediet via info@impulskrediet.be of 02/205 17 20. Hefboom gaat na of u, uw activiteit en uw investering in aanmerking komt voor een microkrediet en stuurt u een aanvraagformulier op. Deze aanvraagformulieren zijn eveneens terug te vinden op de website.

Meer informatie over de aanvraagprocedure kan u terugvinden op de website www.impulskrediet.be

Contact

Hefboom

Vooruitgangstraat 333/5

1030 Brussel

België

T 02 205 17 20

info@impulskrediet.be

www.impulskrediet.be

Transitiepremie voor zelfstandigen

Laatst gewijzigd op 8 feb 2019

Wat houdt de maatregel in

Uitkeringsgerechtigde werkzoekenden van minstens 45 jaar die het werk hervatten als zelfstandige in hoofdberoep in het Vlaamse Gewest, kunnen gedurende 24 maanden genieten van een maandelijkse transitiepremie om de onzekere financiële situatie te overbruggen tijdens de opstart van hun zaak. Eén van de belangrijke voorwaarden is dat de starter maximaal 6 maanden voor de start als zelfstandige in hoofdberoep met succes een prestarterstraject moet hebben afgerond.

Deze maatregel van de Vlaamse overheid kan sinds 15 maart 2018 online worden aangevraagd bij het Departement Werk en Sociale Economie: www.werk.be/online-diensten/transitiepremie. Dit heeft tot gevolg dat de maatregel [Werkhervattingstoelage voor oudere werklozen van 55 jaar of meer](#) werd afgeschaft vanaf deze datum.

Wie komt in aanmerking

Om in aanmerking te komen voor de transitiepremie dient men gelijktijdig aan volgende voorwaarden te voldoen:

- De aanvrager was ingeschreven bij de VDAB als niet-werkende werkzoekende en was uitkeringsgerechtigd op de dag voor de start als zelfstandige in hoofdberoep.
- De aanvrager is minstens 45 jaar oud en heeft de wettelijke pensioenleeftijd niet bereikt in de maand van de opstart als zelfstandige in hoofdberoep.
- De aanvrager is gestart als zelfstandige in hoofdberoep na 14 maart 2018. Bijgevolg is men ook aangesloten bij een sociale verzekeringskas en beschikt men over een ondernemingsnummer.
- De aanvrager blijft zelfstandige in hoofdberoep gedurende de hele periode van de toekenning van de transitiepremie.
- De aanvrager heeft met succes een prestarterstraject (zie definitie verder) afgerond maximaal 6 maanden voor de start als zelfstandige in hoofdberoep.
- De onderneming is gevestigd in het Vlaamse Gewest gedurende de hele periode waarin de transitiepremie wordt toegekend.

Wie komt niet in aanmerking

- De transitiepremie mag niet gecumuleerd worden met subsidies of premies voor beginnende zelfstandigen toegekend door andere gewestoverheden dan de Vlaamse overheid.
- De werkloosheid mag niet veroorzaakt zijn door de stopzetting of de arbeidsvermindering als loontrekkende met als doel het verkrijgen van de transitiepremie.
- De aanvrager verbindt zich ertoe om gedurende de volledige periode van toekenning van de transitiepremie, geen diensten te verrichten als zelfstandige ten voordele van of in opdracht van de laatste werkgever bij wie de ondernemer in dienst was of van de groep waartoe de werkgever behoort.
- Men kan geen nieuwe transitiepremie aanvragen binnen een periode van 6 jaar na de laatste uitbetaling van de transitiepremie.
- De beroepsbezigheid als zelfstandige met een transitiepremie mag niet gecombineerd worden met een arbeidsovereenkomst of met het statuut als ambtenaar.

Omvang steun

De transitiepremie is een maandelijkse bruto premie die wordt toegekend voor maximaal 2 jaar. De premie start met € 1000 per maand en daalt elk kwartaal tot € 300 per maand in het laatste kwartaal. De eerste premie wordt betaald ten vroegste op het einde van de maand volgend op de aanvraag van de premie.

Maanden bedrag per maand

1-3	€ 1000
4-6	€ 900
7-9	€ 800
10-12	€ 700
13-15	€ 600
16-18	€ 500
19-21	€ 400
22-24	€ 300

Bij ziekte wordt de premie opgeschort en wordt de resterende termijn toegevoegd aan de 2 jaar, waardoor de ondernemer het recht behoudt op het maximale aantal maandelijkse premies.

De-minimis

Deze maatregel valt onder de toepassing van de Europese de minimis-regelgeving. Hierdoor mag de de-minimissteun aan bedrijven over drie jaar gespreid niet meer dan € 200.000 bedragen.

Prestarterstrajecten

Een prestarterstraject focust op de voorbereiding van de opstart van een eigen onderneming en heeft tot doel aan te leren hoe een ondernemings- en financieel plan wordt opgesteld, waarbij de haalbaarheid van het ondernemersidee wordt ingeschat. Dit moet garanderen dat een kandidaat ondernemer met een realiseerbaar ondernemingsidee start.

Enkel prestarterstrajecten met een minimum doorlooptijd van 6 weken die werden erkend kunnen aanleiding geven tot de transitiepremie. Hierbij een overzicht van de erkende trajecten:

- [Go4Business](#) (Unizo);
- [Start](#) (Starterslabo);
- [Basiskennis bedrijfbeheer](#) (Syntra);
- [E-Basiskennis bedrijfbeheer](#) (Syntra);
- [Opleiding bedrijfsbeheer](#) (Centrum voor Volwassenonderwijs);
- [Werkzoekenden naar ondernemerschap \(Maak Werk van je Zaak\)](#): Syntra Limburg in partnerschap met Syntra Midden-Vlaanderen, Syntra West en Syntra AB;
- Trajectbegeleiding met het oog op het bevorderen van ondernemerschap: georganiseerd door de [Activiteitencoöperatie CVBA CO-ACTIEF](#), [Activiteitencoöperatie CVBA STARTPUNT](#), [Activiteitencoöperatie CVBA GUSTO](#), [Activiteitencoöperatie CVBA ONDERNEMERSATELIER](#), [Activiteitencoöperatie CVBA CO&GO!](#)

Aanvraagprocedure

De transitiepremie kan aangevraagd worden binnen de 3 maanden nadat men als zelfstandige in hoofdberoep is gestart.

Meer informatie is terug te vinden op www.werk.be/online-diensten/transitiepremie.

Contact

Departement Werk en Sociale Economie (Vlaamse Overheid)

Adres Koning Albert-II laan 35 bus 20

1030 Brussel

België

transitiepremie@wse.vlaanderen.be

www.werk.be/transitiepremie

Kmo-portefeuille: steun voor opleiding en advies

Laatst gewijzigd op 3 mei 2019

Wat houdt de maatregel in

Kmo's kunnen via de kmo-portefeuille van Agentschap Innoveren & Ondernemen (VLAIO) een subsidie bekomen voor bepaalde externe opleidingen of advies bij geregistreerde dienstverleners. Kleine ondernemingen krijgen 40% subsidie tot een maximum van € 10.000 op jaarbasis. Middelgrote ondernemingen krijgen 30% subsidie tot een maximum van € 15.000 op jaarbasis.

Wie komt in aanmerking

De kmo-portefeuille richt zich tot beoefenaars van vrije beroepen, kleine en middelgrote ondernemingen met een [aanvaardbare rechtsvorm](#), vestiging in het Vlaamse Gewest, op voorwaarde dat zij cumulatief aan volgende voorwaarden voldoen:

Criteria	ko	mo
Tewerkstelling	minder dan 50	minder dan 250
ofwel jaaromzet	maximum €10 miljoen	maximum €50 miljoen
ofwel balanstotaal	maximum €10 miljoen	maximum €43 miljoen

Zelfstandigheids criterium

Zelfstandigheid uit zich in het samentellen van de data van de steunvragende onderneming met deze van de participerende (vanaf meer dan 25% participatie) en verbonden (vanaf meer dan 50% participatie) ondernemingen (zie ook vlaio.be/nl/subsidies-financiering/kmo-portefeuille/voorwaarden/de-europese-kmo-definitie).

Enkel ondernemingen die een [aanvaardbare hoofdactiviteit](#) uitoefenen kunnen steun aanvragen.

Vzw's komen niet in aanmerking voor de subsidies van de kmo-portefeuille.

Je kan de subsidie enkel aanvragen voor '[werkenden in je bedrijf](#)' in de vestiging in het Vlaams Gewest.

Wat komt in aanmerking

Opleiding

Met de kmo-portefeuille kan de kostprijs van opleidingen, bij een geregistreerde dienstverlener, gevolgd door de werkende in een onderneming gesubsidieerd worden. Elke opleiding moet bijdragen tot het verbeteren van het huidige of het toekomstige bedrijfsfunctioneren van de onderneming en gericht zijn op de kernprocessen van de onderneming. Afstandsleren of e-learningformules komen enkel in aanmerking indien er ook een contact voorzien is met de lesgever. Voor elke opleiding moet een gepersonaliseerd vormingsattest worden uitgereikt en moet de opleidingsverstrekker een aanwezigheidslijst bijhouden.

Voorbeelden: informaticacursus, taaltraining, managementtraining, vorming sociale- en communicatievaardigheden,...

Advies

Advies in de kmo-portefeuille zijn schriftelijke raadgevingen verstrekt door een geregistreerde dienstverlener, gericht op de kernprocessen van de onderneming, bedoeld om de werking van jouw onderneming te verbeteren. De raadgevingen stellen

je in staat om correcte en fundamenteel onderbouwde beslissingen te nemen voor jouw bedrijf.

Er zijn 2 mogelijke vormen van advies:

1. Schriftelijke aanbevelingen die een probleem analyseren, een concreet advies geven, een implementatieplan helpen opstellen en begeleiding bij implementeren.
2. Schriftelijke aanbevelingen die kansen en oplossingen signaleren, ze in kaart brengen en onderzoeken.

Voorbeelden: opstellen communicatieplan; marketingplan; marktanalyse maken; investeringsanalyse maken; adviezen met het oog op het afsluiten van joint-ventures; identificeren, analyseren, bestuderen van mogelijke technische problemen, invloedsparameters of belemmeringen die zich stellen rond een beoogde innovatie...

Uitgesloten: advies over gewone bedrijfsuitgaven, wettelijk verplichte adviezen.

Omvang steun

Kleine onderneming

Voor een kleine onderneming wordt een steunpercentage van 40% gehanteerd tot een maximum van € 10.000 steun op jaarbasis.

Middelgrote onderneming

Voor een middelgrote onderneming wordt een steunpercentage van 30% gehanteerd tot een maximum van € 15.000 steun op jaarbasis.

Extra toelichting

- Het aanvaardbare projectbedrag voor opleiding dient minimum € 100 te bedragen;
- Het aanvaardbare projectbedrag voor advies dient minimum € 500 te bedragen;
- Het betreft een jaarlijkse cyclus met een extra betaaljaar om de lopende projecten af te werken;
- Welke kosten:
  - Opleidings- of advieskost;
  - Catering bij opleiding tot € 25 per persoon per dag;
  - Cursusmateriaal voor zover dit uitsluitend wordt gebruikt tijdens de opleiding;
  - Verplaatsingskosten docent.
- BTW wordt niet gesubsidieerd.

De-minimis

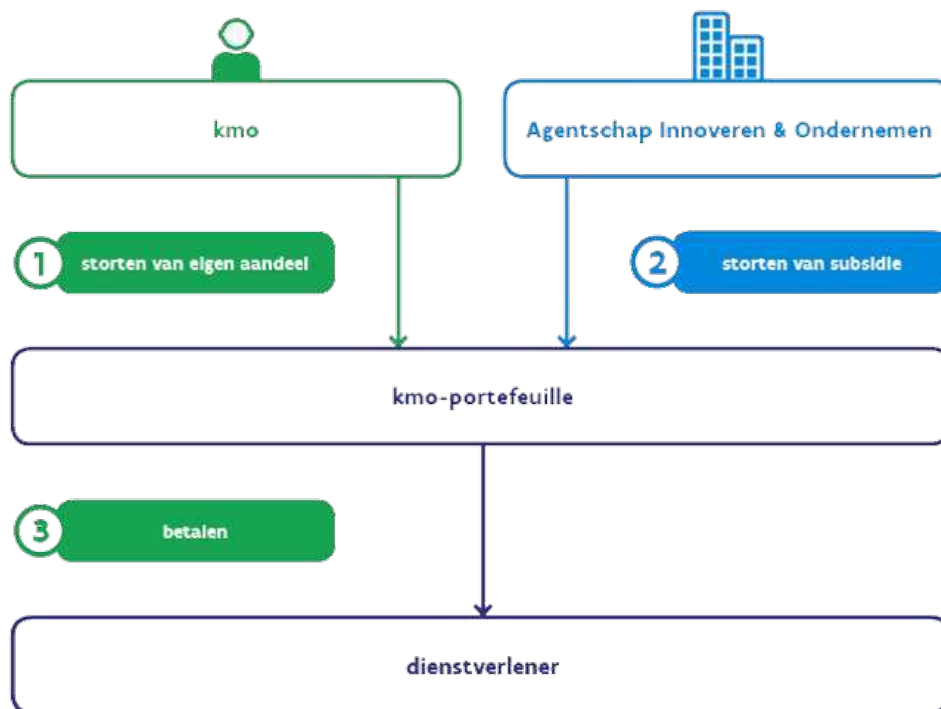
Deze maatregel valt onder de toepassing van de Europese de minimis-regelgeving. Hierdoor mag de de-minimissteun aan bedrijven over drie jaar gespreid niet meer dan € 200.000 bedragen. Voor meer info zie vlaio.be/nl/subsidies-financiering/kmo-portefeuille/wat-is-de-kmo-portefeuille.

Aanvraagprocedure

De aanvraagprocedure voor de kmo-portefeuille gebeurt volledig digitaal. Als je voor de eerste keer een subsidieaanvraag wil doen, moet je je onderneming eerst [registreren](#).

Elke [subsidieaanvraag gebeurt online](#) nadat je een overeenkomst voor advies hebt afgesloten met je dienstverlener of een persoon die werkt binnen je onderneming hebt ingeschreven voor een opleiding. De [gebruikershandleiding van de kmo-portefeuille](#) helpt je om vlot een subsidieaanvraag in te dienen.

Vooraleer je jouw aanvraag indient moet je al een overeenkomst afgesloten hebben met een geregistreerde dienstverlener. Best vraag je dan zo snel mogelijk de subsidie aan. Dit moet gebeuren binnen de 14 kalenderdagen na aanvang van de prestaties. Hieronder staat vermeld welke stappen doorlopen moeten worden.

Geregistreeerde dienstverlener

Een dienstverlener kan je zoeken op de website via de module [Zoek een geregistreeerde dienstverlener](#).

Informatie over de registratieprocedure voor dienstverleners kan je terugvinden op de website vlaio.be/nl/subsidies-financiering/kmo-portefeuille/kmo-portefeuille-voor-dienstverleners.

Contact

Agentschap Innoveren & Ondernemen

Kmo-portefeuille

Koning Albert II - laan 35 bus 12

1030 Brussel

België

T 1700

kmo-portefeuille@vlaanderen.be

vlaio.be/kmo-portefeuille

Individuele beroepsopleiding in de onderneming (IBO)

Laatst gewijzigd op 8 jul 2019

Wat houdt de maatregel in

Ondernemingen, vzw's, en administratieve overheden (niet de wetgevende of rechterlijke macht) die geen geschikte arbeidskrachten vinden, kunnen via bemiddeling van de VDAB tegen gunstige voorwaarden een werkzoekende zelf opleiden binnen de onderneming.

Afhankelijk van de te ontwikkelen competenties duurt de opleiding één tot zes maanden. Indien de opleiding succesvol is, krijgt de cursist een arbeidsovereenkomst.

De werkgever betaalt tijdens de IBO geen loon of RSZ, doch enkel een maandelijkse forfaitaire kostprijs aan de VDAB, die varieert in functie van het toekomstige loon. Deze loonschalen werden sinds 1 juli 2019 aangepast. Sinds deze datum wordt ook het gewaarborgd gemiddeld minimum maandinkomen vastgeklemd op schaal 3; en kan bij langdurige afwezigheden van een cursist de kostprijs van de werkgever pro rata berekend worden.

Wie komt in aanmerking

Werkgever

Alle werkgevers die behoren tot de private of openbare sector kunnen deze maatregel toepassen op voorwaarde dat de exploitatiezetel gevestigd is in het Vlaamse of het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest.

Werknemer

Elke bij de VDAB ingeschreven niet-werkende werkzoekende die in België mag werken, komt in aanmerking voor een IBO, ook werkzoekenden die geen uitkering ontvangen.

De kandidaat mag nog niet gewerkt hebben voor de onderneming tenzij:

- als uitzendkracht (20 werkdagen in een 5-dagenstelsel of 24 werkdagen in een 6-dagenstelsel);
- als jobstudent op voorwaarde dat hij tijdens de IBO nog competenties moet aanleren of bijschaven.

Omvang steun

De IBO wordt vastgelegd in een opleidingscontract dat ondertekend wordt door de 3 partijen: de cursist, het bedrijf en de VDAB. Bij deze overeenkomst hoort een opleidingsplan dat duidelijk aangeeft welke competenties tijdens de IBO zullen worden ontwikkeld, en hoe de verdere begeleiding door het bedrijf en de VDAB zal gebeuren.

Tijdens de opleiding krijgt de cursist bovenop zijn uitkering een IBO-premie tot minstens 80% bereikt wordt van het Gemiddeld Gewaarborgd Minimum Inkomen (GGMMI). Indien de cursist geen vervangingsinkomen heeft, ontvangt deze van de VDAB een IBO-premie van 80% van het GGMMI.

Het bedrijf betaalt tijdens de IBO geen loon of RSZ, doch enkel een maandelijkse forfaitaire kostprijs (afhankelijk van het toekomstige loon) aan de VDAB.

Loonschaal   Factuur voor onderneming

< € 1.734	€ 650
-----------	-------

€ 1.735 - € 2.040	€ 800
-------------------	-------

€ 2.041- € 2.346	€ 1.000
------------------	---------

€ 2.347 - € 2.652	€ 1.200
-------------------	---------

> € 2.653	€ 1.400
-----------	---------

De werkgever verzekert de cursist tegen arbeidsongevallen.

Bij langdurige afwezigheden van een cursist kan de kostprijs van de werkgever pro rata berekend worden.

Extra ondersteuning

- Voor werkzoekenden die langdurig werkloos zijn of een (indicatie van) arbeidshandicap hebben, is een meer flexibele looptijd mogelijk. Deze 'K-IBO' is gratis voor de werkgever;
- Voor anderstalige werkzoekenden biedt VDAB gratis taalondersteuning Nederlands aan op de werkvloer.

Aanvraagprocedure

Een IBO kan aangevraagd worden via www.vdab.be/werkgevers/ibo

Contact

VDAB

Keizerslaan 11
1000 Brussel
België

T 0800 30 700

info@vdab.be

www.vdab.be/werkgevers/ibo

Structurele vermindering

Laatst gewijzigd op 14 jun 2019

Wat houdt de maatregel in

De structurele vermindering is momenteel een automatische trimestriële vermindering van de werkgeversbijdragen voor alle werknemers in de private sector die volledig aan de sociale zekerheid onderworpen zijn. Het bedrag van de vermindering varieert in functie van de categorie waartoe de werknemer behoort, zijn kwartaalloon en het volume van zijn prestaties.

In het kader van de taxshift wordt deze maatregel grondig hervormd in verschillende fasen. Vanaf 1 januari 2019 stijgt in de structurele vermindering nogmaals de kwartaalgrens voor lage lonen tot € 9.035 per kwartaal. Dit betekent voor alle kwartaallonen beneden die grens, een extra vermindering lage lonen. Deze extra vermindering is in verhouding het grootst voor de lonen het dichtst in de buurt van de kwartaalgrens.

Wie komt in aanmerking

Deze maatregel is van toepassing op zowel arbeiders als bedienden, op voorwaarde dat ze volledig aan de sociale zekerheid zijn onderworpen.

Het bedrag van de vermindering varieert o.m. in functie van de categorie waartoe de werknemer behoort. In het stelsel wordt een onderscheid gemaakt tussen drie categorieën:

- categorie 1: alle arbeiders en bedienden die niet tot een andere categorie behoren (de restcategorie). Dit zijn de werknemers uit de private commerciële sector; de werknemers uit het paritair comité voor de diensten voor gezins- en bejaardenhulp (PC nr. 318) en de werknemers uit het paritair comité nr. 327 (enkel de sociale werkplaatsen van de Vlaamse Gemeenschap);
- categorie 2: alle werknemers van werkgevers die kunnen genieten van de Sociale Maribel, behalve het paritair comité voor de diensten voor gezins- en bejaardenhulp (PC nr. 318) en de erkende beschutte werkplaatsen (PC nr. 327);
- categorie 3: alle werknemers van erkende beschutte werkplaatsen in het paritair comité voor de beschutte werkplaatsen (PC's nr. 327.01, 02 en 03), behalve de sociale werkplaatsen van de Vlaamse Gemeenschap.
Deze categorie wordt vanaf het tweede kwartaal van 2016 opgesplitst in 2 subcategorieën:
  - werknemers die onderworpen zijn aan de loonmatigingsbijdrage: valide werknemers tewerkgesteld in de beschutte werkplaatsen;
  - werknemers die niet onderworpen zijn aan de loonmatigingsbijdrage: de mindervalide werknemers tewerkgesteld in de beschutte werkplaatsen (categorie 3bis).

Omvang steun

De structurele vermindering wordt in 2 stappen berekend.

STAP 1 Er wordt een theoretische verminderingsbedrag (R) berekend, vertrekkend van de hypothese dat de werknemer volledige voltijdse prestaties geleverd heeft met de formule $R = F + \alpha \times (S0 - S) + \delta \times (W - S1)$.

Het theoretisch forfaitair verminderingsbedrag (R) is samengesteld uit:

- een vast forfaitair basisbedrag (F). Vanaf 1 januari 2018 geldt dit forfait enkel nog voor de werknemers van categorie 2 en 3bis. Voor categorie 1 en 3 werd het tot 0 herleid.
- een lage lonen component indien het refertekwartaalloon (S) lager is dan de vastgelegde loongrens S0.
- en een hoge lonen component indien de loonmassa per tewerkstellingslijn die driemaandelijks wordt aangegeven hoger is dan de vastgelegde loongrens S1. Dit supplement wordt sinds 1 januari 2018 enkel nog voor categorie 2 gebruikt.

Dit geeft volgende formules voor de 3 categorieën:

$$R_{\text{categorie 1}} = 0 + 0,1400 \times (9.035 - S) + 0 \times (W - 0) = 0,1400 \times (9.035 - S)$$

$$R_{\text{categorie 2}} = 49 + 0,2557 \times (7.590 - S) + 0,06 \times (W - 13.249,80)$$

$$R_{\text{categorie 3}} = 0 + 0,1400 \times (9.640 - S) + 0 \times (W - 0) = 0,1400 \times (9.640 - S)$$

$$R_{\text{categorie 3bis}} = 375 + 0,1785 \times (9.035 - S) + 0 \times (W - 0) = 375 + 0,1785 \times (9.035 - S)$$

STAP 2 Vervolgens wordt het reële verminderingsbedrag (Ps) berekend met de formule $Ps = R \times \mu \times b$

Het reële verminderingsbedrag Ps mag nooit hoger zijn dan het theoretische verminderingsbedrag R.

Deze berekeningen worden in de praktijk automatisch door het sociaal secretariaat berekend. Meer informatie kan je ook terugvinden in de [Administratieve instructies van de RSZ - rubriek Structurele vermindering](#)

Cumulatie

De structurele vermindering kan per tewerkstelling gecombineerd worden met maximaal één doelgroepvermindering.

De structurele vermindering is niet cumuleerbaar met enige andere werkgeversbijdragevermindering met uitzondering van de [Sociale Maribel](#), die eigenlijk een inhouding is op de klassieke werkgeversbijdragen om specifieke tewerkstellingsfondsen van de non-profit sector te financieren.

Deze maatregel kan wel worden gecumuleerd met tewerkstellingsmaatregelen die geen vermindering van de werkgeversbijdragen voor sociale zekerheid inhouden.

Contact

Meer informatie over deze maatregel kan je terugvinden op de RSZ-website in de "[Administratieve instructies RSZ](#)". Klik vervolgens op de rubriek "De bijdrageverminderingen" en vergeet niet het recentste kwartaal te selecteren.

Een vraag stellen aan het contactcenter van de RSZ kan ook per telefoon of door gebruik te maken van het [contactformulier](#).

Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ)

Victor Hortaplein 11

1060 Brussel

België

T 02 511 51 51

www.socialsecurity.be

Doelgroepvermindering eerste aanwervingen- Federaal

Laatst gewijzigd op 14 jun 2019

Wat houdt de maatregel in

Via deze federale doelgroepvermindering kunnen nieuwe werkgevers voor de eerste werknemer een bijna volledige vrijstelling van de basis RSZ-werkgeversbijdragen genieten, zonder beperking in tijd. Voor de volgende vijf werknemers kent deze doelgroepvermindering een bepaalde vermindering toe van € 1550 tot € 450 beperkt tot maximum 13 kwartalen. Deze maatregel voorziet ook een tussenkomst in de kosten van het sociaal secretariaat.

Sinds 1 januari 2017 werden voor de aanwerving van een derde tot zesde werknemer de bedragen van de doelgroepvermindering verhoogd en voor langere tijd toegekend.

Wie komt in aanmerking

Werkgever

Deze maatregel geldt voor de werkgevers uit de privé-sector, inclusief de vzw's en feitelijke verenigingen. Voor de eerste aanwerving moet het gaan om een werkgever die ofwel nooit, ofwel sedert ten minste vier opeenvolgende kwartalen voorafgaand aan het kwartaal van indienstneming van een eerste werknemer, niet onderworpen is geweest aan de RSZ-wet (wet van 27 juni 1969) voor de tewerkstelling van een werknemer (leerlingen, dienstboden, deeltijds leerplichtigen of gelegheidsarbeiders tellen hier niet mee). Een flexi-jobwerknemer telt wel mee en opent in principe het recht (dit is belangrijk om te weten vanaf wanneer de periode van 20 kwartalen begint te lopen en om te bepalen of het recht op een 1^e, respectievelijk 2^e, 3^e .... werknemer al werd geopend), maar omdat zij geen gewone werkgeversbijdragen betalen kan er niets verminderd worden voor dergelijke tewerkstelling.

Als de nieuwe werkgever samen met andere werkgevers behoort tot een ruimere technische bedrijfseenheid (TBE), mag de doelgroepvermindering niet toegepast worden als de 1^e (2^e, 3^e, 4^e, 5^e of 6^e) werknemer een werknemer vervangt die in de loop van de 12 maanden (dag op dag) voorafgaand aan de indienstneming in dezelfde technische bedrijfseenheid werkzaam is geweest. De RSZ gaat op een mathematische wijze na of er geen vervanging is in dezelfde TBE.

Werknemer

In hoofde van de werknemer worden geen voorwaarden opgelegd.

Omvang steun

Vermindering van de RSZ-werkgeversbijdragen

De werkgever kan vrij kiezen voor welke werknemer hij de korting van de verschillende werknemers gebruikt. De werkgever kan dus eerst kijken voor welke werknemers een andere doelgroepvermindering interessanter is en beslist per kwartaal of en voor wie hij de doelgroepvermindering eerste aanwervingen aanvraagt.

De werkgever kan gedurende twintig kwartalen nadat hij als nieuwe werkgever een eerste, (tweede, derde, vierde, vijfde of zesde) werknemer in dienst neemt, de kwartalen van de doelgroepvermindering opnemen.

Hierbij een overzicht van de bedragen van toepassing vanaf 1 januari 2017

Kwartaal Voor de volledige tewerkstellingsperiode*

1e werknemer geldt er een volledige vrijstelling van de basisbijdragen **

Kwartaal   1 tot 5   6 tot 9   10 tot 13

2e werknemer   € 1.550   € 1.050   € 450

3e werknemer   € 1.050   € 1.050   € 450

4e werknemer   € 1.050   € 1.050   € 450

5e werknemer   € 1.050   € 1.050   € 450

6e werknemer   € 1.050   € 1.050   € 450

---

*De tewerkstellingsperiode moet aanvangen op een datum tussen 1 januari 2016 en 31 december 2020.

**Het gaat om het forfaitaire bedrag G₇; het saldo van de verschuldigde basisbijdragen na de eventuele sociale maribel aftrek en na toepassing van de structurele vermindering). Een aantal RSZ-werkgeversbijdragen blijven namelijk verschuldigd. Dit is echter afhankelijk van het contract (arbeider of bediende); de grootte en de aard van de onderneming (met of zonder handels- of industrieel doel). Bovendien kan er nog een extra sectorale bijdrage verschuldigd zijn. Raadpleeg hiervoor uw sociaal secretariaat.

Tussenkost in de administratiekosten

Een nieuwe werkgever die aansluit bij een erkend sociaal secretariaat, heeft recht op een tussenkost in administratiekosten ten belope van €36,45/kwartaal voor de kwartalen dat hij een doelgroepvermindering voor een eerste werknemer aanvraagt. Het bedrag van de tussenkost is een kwartaalbedrag en wordt nooit gepronotiseerd. Elk kwartaal dat de werkgever het voordeel voor een eerste aanwerving geniet, kan ook de tussenkost genoten worden.

Contact

Meer informatie over deze maatregel kan je terugvinden op de RSZ-website in de "[Administratieve instructies RSZ](#)". Klik vervolgens op de rubriek "De bijdrageverminderingen" en vergeet niet het recentste kwartaal te selecteren.

Een vraag stellen aan de RSZ per telefoon of per e-mail kan via RSZContact, de nieuwe eerstelijnsdienst van de RSZ.

Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ)

Victor Hortaplein 11

1060 Brussel

België

T 02 509 59 59

contact@rsz.fgov.be

www.socialsecurity.be

Doelgroepvermindering voor oudere werknemers-Vlaanderen

Laatst gewijzigd op 25 apr 2019

Wat houdt de maatregel in

Deze doelgroepvermindering kent een lastenverlaging toe aan werkgevers die oudere werknemers (minimaal 55 jaar) met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt in dienst nemen. Ze bestaat uit een korting op de socialezekerheidsbijdragen die de werkgever normaal gezien moeten betalen voor deze werknemers. Voor de omvang van de steun wordt er een onderscheid gemaakt tussen zittende oudere werknemers en niet-werkende werkzoekende ouderen.

Deze doelgroepvermindering werd gewijzigd sinds 1 januari 2019: 1. Voor de categorie 'niet-werkende werkzoekende ouderen' geldt voortaan een volledige vrijstelling gedurende maximaal 8 kwartalen. 2. Voor de categorie 'zittende oudere werknemers van meer dan 60 jaar' werd de vermindering verhoogd tot max. € 1.500 per kwartaal. 3. Ook het loonplafond per kwartaal werd verhoogd tot € 13.945, met bepaalde uitzonderingen: voor kwartaal 4 (het kwartaal waarin de eindejaarstoelage wordt uitbetaald) bedraagt het plafond € 18.545. Voor uitzendkrachten geldt deze verhoging in kwartaal 1 (vanaf 2020).

Wie komt in aanmerking

Werkgever

De werkgever moet gevestigd zijn in het Vlaamse Gewest en werknemers tewerkstellen die onderworpen zijn aan alle stelsels van de sociale zekerheid (dit zijn de werkgevers die tot de private profitsector behoren, dus niet tot de overheid of de social profit).

Ook uitzendbureaus kunnen gebruik maken van deze maatregel voor hun uitzendkrachten.

Werknemer

Zowel de zittende oudere werknemers als de niet-werkende werkzoekende ouderen moet voldoen aan volgende voorwaarden:

- minimaal 55 jaar zijn op de laatste dag van het kwartaal waarin de werkgever de vermindering wil toepassen;
- tot categorie 1 behoren voor de toepassing van de structurele vermindering. Grosso modo gaat het om "gewone" werknemers (arbeiders en bedienden) bij ondernemingen uit de private profitsector;
- tewerkgesteld worden in een vestiging van de onderneming van de werkgever die in het Vlaams Gewest ligt;
- het referentekwartaalloon van de oudere werknemer mag niet hoger zijn dan € 13.945. Hierop gelden volgende uitzonderingen:
  - voor kwartaal 4 van elk jaar mag het referentekwartaalloon niet hoger zijn dan € 18.545;
  - voor uitzendkrachten bedraagt het loonplafond voor kwartaal 1 (vanaf 2020) van elk jaar € 18.545;
- werkelijke arbeidsprestaties leveren tenzij hun arbeidsovereenkomst geschorst is zoals bepaald in de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten (vb. ziekte of verlofstelsels of wanneer ze vrijgesteld zijn van arbeidsprestaties tijdens de opzegperiode).

Daarnaast geldt voor de niet-werkende werkzoekende dat hij:

- pas aangeworven mag zijn na 30 juni 2016;
- minstens 1 werkdag voor de maand van indiensttreding geregistreerd mag zijn als niet-werkende werkzoekende in "Mijn Loopbaan" bij VDAB. Een niet-werkende werkzoekende is dus een werkzoekende die geregistreerd is bij VDAB als werkzoekende voor tenminste 1 dag. Hij hoeft niet uitkeringsgerechtigd te zijn. Een volledige definitie kan je terugvinden op www.werk.be/faq-categorie/doelgroepvermindering (klik vervolgens bij de N op 'Niet-werkende werkzoekende doelgroep ouderen');

- in de 4 kwartalen voor zijn aanwerving niet mag tewerkgesteld zijn geweest bij dezelfde werkgever.

Omvang steun

Zittende oudere werknemers

Leeftijd op de laatste dag van het kwartaal   Bedrag per kwartaal

---

55 jaar - 59 jaar	€ 600
-------------------	-------

Vanaf 60 jaar	€ 1.500
---------------	---------

Niet-werkende werkzoekende ouderen

Leeftijd op de laatste dag van het kwartaal   Gedurende 8 kwartalen*

---

55 jaar tot wettelijke pensioenleeftijd	volledige vrijstelling van de socialezekerheidsbijdragen
---	--

---

*Na de periode van 8 kwartalen of van zodra de werknemer de pensioengerechtigde leeftijd bereikt, kan de werkgever de doelgroepvermindering voor "zittende oudere werknemers" vragen.

Als een werknemer minder dan 80% van een normale voltijdse prestatie werkt in een bepaald kwartaal (bijv. wanneer hij maar 1 maand gewerkt heeft in dat kwartaal) wordt het bedrag van de vermindering aangepast).

Als een werknemer in dienst is met een arbeidsovereenkomst voor minder dan een halftijdse tewerkstelling en in een bepaald kwartaal minder dan 27,5% van een normale voltijdse prestatie werkt, dan kan de vermindering niet gevraagd worden voor dat kwartaal. Op deze regel bestaan uitzonderingen.

Aanvraagprocedure

Zittende oudere werknemers

De werkgever moet de gevraagde vermindering met de gepaste code aanduiden op de tewerkstellingslijn in DmfA (verminderingcode: 6320).

Vanaf het eerste kwartaal 2018 dient de werkgever in elke kwartaalaangifte bij de vraag tot doelgroepvermindering voor oudere werknemers te bevestigen dat er werkelijke arbeidsprestaties zijn geleverd.

Niet-werkende werkzoekende ouderen

De niet-werkende werkzoekende moet vóór indienstneming ingeschreven zijn bij VDAB. Hij moet dus een loopbaanportfolio bij VDAB hebben (www.vdab.be/mijnloopbaan). De nieuwe werkgever moet van hem een inschrijvingsbewijs ontvangen dat aantoont dat hij niet-werkend werkzoekende is (zie loopbaanportfolio onder "Nieuwste berichten").

De werkgever moet de gevraagde vermindering met de gepaste code aanduiden op de tewerkstellingslijn in DmfA (verminderingcode: 6321).

Cumulatie

Deze doelgroepvermindering kan gecumuleerd worden met de structurele vermindering als deze van toepassing is.

Contact

Voor meer informatie kan je terecht bij het Departement WSE en de website www.werk.be/online-diensten/doelgroepverminderingen/ouderen.

Meer technische informatie over deze maatregel kan je terugvinden op de RSZ-website in de "[Administratieve instructies RSZ](#)". Klik vervolgens op de rubriek "De bijdrageverminderingen" en vergeet niet het recentste kwartaal te selecteren.

Departement Werk en Sociale Economie (Vlaamse Overheid)

Dienst Tewerkstelling

Koning Albert II laan 35 bus 20

1030 Brussel

België

T 02 55310 10

doelgroepkortingen@wse.vlaanderen.be

www.werk.be/online-diensten/doelgroepverminderingen/ouderen

Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ)

Victor Hortaplein 11

1060 Brussel

België

T 02 511 51 51

www.socialsecurity.be

Aanwervingsincentive voor langdurig werkzoekenden (AWI)

Laatst gewijzigd op 2 mei 2019

Wat houdt de maatregel in

Werkgevers die een werknemer aanwerven in een exploitatiezetel in het Vlaamse Gewest, die minstens twee jaar is ingeschreven als niet-werkend werkzoekende, kunnen genieten van een premie van maximum € 4.520. Deze langdurige werkzoekende dient op het einde van het kwartaal van indiensttreding wel te behoren tot de leeftijdscategorie van 25 tot 54 jaar.

Deze aanwervingsincentive (AWI) heeft tot doel de aanwerving en duurzame tewerkstelling van langdurig werkzoekenden voor de werkgevers financieel aantrekkelijk(er) te maken.

Deze maatregel trad in werking op 1 maart 2017 en heeft terugwerkende kracht voor alle aanwervingen vanaf 1 januari 2017.

Wie komt in aanmerking

Werkgever

Elke werkgever, uit zowel de private als publieke sector (incl.vzw's), die een werknemer tewerkstelt in een exploitatiezetel in het Vlaamse Gewest komt in aanmerking voor deze premie.

Ondernemingen in moeilijkheden kunnen **geen** beroep doen op deze maatregel.

Werknemer

De werkgever kan genieten van deze premie als aan volgende voorwaarden wordt voldaan:

- de werknemer is 2 jaar ingeschreven bij VDAB als niet-werkend werkzoekend (op het ogenblik van indiensttreding);
- de werknemer is 25 jaar of ouder en jonger dan 55 jaar (op het einde van het kwartaal van indiensttreding);
- de werknemer wordt tewerkgesteld met een arbeidsovereenkomst van onbepaalde duur of gelijkgesteld (= tijdelijke arbeidsovereenkomst(en) van minimaal 3 maanden indien gangbaar wervingsbeleid van de onderneming);
- deze arbeidsovereenkomst start ten vroegste op 1 januari 2017.

Werknemers met een uitzendcontract, een contract als flexi-jobwerknemer of een contract als gelegenheidswerknemer komen **niet** in aanmerking.

Omvang steun

De incentive wordt uitgekeerd in twee schijven:

- een eerste schijf van € 1.250 wanneer de werknemer gedurende drie maanden bij de onderneming is tewerkgesteld;
- een tweede schijf van € 3.000 wanneer de werknemer gedurende twaalf maanden bij de onderneming is tewerkgesteld.

Bij deeltijdse tewerkstelling worden volgende regels gevolgd:

- bij een tewerkstelling van minder dan 30% wordt er geen subsidie betaald;
- een tewerkstelling tussen 30% en 80%, geeft recht op een subsidie van 60% van het maximum (vb. € 750 en € 1800);
- een tewerkstelling van 80% of meer, geeft recht op een subsidie van 100%.

Deze premie is niet cumuleerbaar met de loonincentive toegekend in het kader van [maatwerk](#) (idem beschutte en sociale werkplaatsen), [lokale diensteneconomie](#) en [invoegbedrijven](#).

Wanneer het totaal van alle (Vlaamse en federale) subsidies voor de betrokken persoon hoger is dan 50% van de

brutoloonkost, dan zal het bedrag dat de 50% overschrijdt, in mindering worden gebracht van de aanwervingsincentive. Is één van de subsidies de [Vlaamse Ondersteuningspremie voor werknemers met een arbeidshandicap \(VOP\)](#), dan mag het totaal van alle subsidies 100% van de bruto loonkost bedragen (voordat er een vermindering dient toegepast te worden).

Aanvraag- en uitbetalingsprocedure

De incentive kan alleen [online](#) aangevraagd worden. Op deze pagina vind je ook [een online stappenplan](#). Informatie over de uitbetalingsprocedure van de twee subsidieschijven kan je terugvinden op www.werk.be/online-diensten/aanwervingsincentive-voor-langdurig-werkzoekenden/hoe-wordt-de-incentive-betaald.

Contact

Het departement Werk en Sociale Economie beheert deze maatregel (in naam en voor rekening van de VDAB).

Departement Werk en Sociale Economie (Vlaamse Overheid)

Aanwervingsincentive - AWI

Koning Albert-II laan 35 bus 20

1030 Brussel

België

T 02 553 08 61

awi@wse.vlaanderen.be

www.werk.be/awi

Belastingvrijstelling voor bijkomend personeel met een laag loon

Laatst gewijzigd op 28 jan 2019

Wat houdt de maatregel in

Ondernemingen met minder dan 11 werknemers, kunnen een belastingvrijstelling verkrijgen van € 3.720 (basisbedrag) per in België bijkomende tewerkstelling van personeel met een laag loon (art.67 ter in het WIB 92).

De vrijstelling is definitief als de aangroei van het gemiddelde personeelsbestand in het betrokken jaar ook in het daaropvolgende jaar behouden blijft.

Door indexering bedraagt deze vermindering € 6.070 (aanslagjaar 2020).

Wie komt in aanmerking

Deze maatregel is van toepassing op de ondernemingen die winsten of baten verkrijgen en die op 31 december 1997, of als de aanvang van de exploitatie op een latere datum valt, op het einde van het jaar waarin de exploitatie is aangevangen, minder dan elf werknemers tewerkstellen.

Ook vrije beroepen komen voor deze steunmaatregel in aanmerking. Vzw's zijn echter uitgesloten.

Wat komt in aanmerking

De maatregel richt zich tot de aanwerving van werknemers van wie het gemiddeld bruto dag- of uurloon niet hoger is dan € 90,32 per dag of € 11,88 per uur.

De berekening van dit gemiddelde gebeurt per kwartaal, waarbij het verkregen brutoloon van dat kwartaal gedeeld wordt door het aantal gepresteerde arbeidsdagen of arbeidsuren in datzelfde kwartaal.

Omvang steun

Ondernemingen kunnen een belastingvrijstelling verkrijgen van € 3.720 per in België bijkomende tewerkgestelde personeelseenheid met een laag loon, in het jaar van aanwerving.

Door indexering bedraagt deze vermindering € 6.070 (aanslagjaar 2020).

Zij geldt zowel in de persoonsbelasting, de vennootschapsbelasting als in de belasting van niet-inwoners.

De personeelsaangroei wordt berekend door het gemiddelde personeelsbestand van het betrokken jaar te vergelijken met dat van het vorige.

Indien het gemiddeld personeelsbestand tijdens het jaar volgend op de vrijstelling is verminderd ten opzichte van het jaar van de vrijstelling, wordt het totaalbedrag van de voordien vrijgestelde winsten of baten verminderd met € 6.070 per afgevoelde personeelseenheid.

Aanvraagprocedure

Om te kunnen genieten van deze vrijstelling moet de onderneming bij de aangifte van de inkomstenbelastingen bewijzen dat aan de gestelde voorwaarden wordt voldaan.

Contact

FOD Financiën

Contactcenter

Koning Albert II-laan 33 bus 25

1030 Brussel

België

T 02 572 57 57

financien.belgium.be

Vrijstelling doorstorting bedrijfsvoorheffing voor startende ondernemingen

Laatst gewijzigd op 24 mei 2019

Wat houdt de maatregel in

Een kleine vennootschap moet 10% van de bedrijfsvoorheffing die ze inhoudt op bezoldigingen die ze vanaf 1 augustus 2015 betaalt of toekent aan haar werknemers niet langer doorstorten aan de fiscus. Dit percentage wordt verhoogd tot 20% voor microvennootschappen. Ook natuurlijke personen die voldoen aan deze definitie komen in aanmerking.

Deze maatregel geldt enkel voor werkgevers die sinds ten hoogste 48 maanden zijn ingeschreven in de KBO (Kruispuntbank van Ondernemingen).

Wie komt in aanmerking

Deze maatregel richt zich tot de werkgevers die voldoen aan volgende drie voorwaarden:

- onder het toepassingsgebied vallen van de wet van 5/12/68 betreffende de cao's en de PC;
- voldoen aan de definitie van kleine vennootschap of microvennootschap (zie verder), of een natuurlijk persoon die aan dezelfde voorwaarden voldoet;
- maximaal 48 maanden ingeschreven zijn in de KBO. Deze termijn van 48 maanden vangt aan op de eerste dag van de maand volgend op die inschrijving.

Wanneer de werkgever een werkzaamheid voortzet die voorheen werd uitgeoefend door een natuurlijke persoon of een andere rechtspersoon, vangt de termijn van 48 maanden aan op de eerste dag van de maand volgend op de eerste inschrijving in de KBO door die natuurlijke of rechtspersoon.

Kleine vennootschap

Een kleine vennootschap (zoals gedefinieerd in artikel 1:24, §§ 1 tot 6, van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen) mag voor het laatst afgesloten boekjaar, niet meer dan één van volgende criteria overschrijden:

- jaargemiddelde van het personeelsbestand: 50 werknemers;
- jaaromzet, exclusief btw: € 9.000.000;
- balanstotaal: € 4.500.000.

Wanneer meer dan één van de criteria worden overschreden of niet meer worden overschreden, heeft dit slechts gevolgen wanneer dit zich in twee opeenvolgende boekjaren voordoet. De gevolgen gaan dan in vanaf het daaropvolgende boekjaar. In het geval van verbonden vennootschappen, moeten de criteria inzake omzet en balanstotaal op geconsolideerde (gegroepeerde) basis worden berekend. Wat het criterium personeelsbestand betreft, wordt het aantal werknemers opgeteld dat door elk van de betrokken verbonden vennootschappen jaarlijks gemiddeld wordt tewerkgesteld. Wanneer er boekhoudkundig geen consolidatie wordt opgemaakt, kan men kiezen voor een alternatieve consolidatie (verhoging van de drempels met 20% tot € 10,8 miljoen omzet en € 5,4 miljoen balanstotaal).

Een vennootschap die zijn activiteit start, en dus niet beschikt over deze cijfers, moet de criteria bij het begin van het boekjaar te goeder trouw schatten.

Microvennootschap

Een microvennootschap (zoals gedefinieerd in artikel 1:25 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen) is een kleine vennootschap met rechtspersoonlijkheid die op datum van de jaarafsluiting geen dochtervennootschap of moedervennootschap is en die niet meer dan één der volgende criteria overschrijdt:

- jaargemiddelde van het personeelsbestand: 10 werknemers;

- jaaronzet, exclusief btw: € 700.000;
- balanstotaal: € 350.000.

Vzw's zijn in beginsel niet onderworpen aan de vennootschapsbelasting.

Omvang steun

De vrijstelling bedraagt 10% van de bedrijfsvoorheffing als de onderneming voldoet aan de definitie van kleine vennootschap.

De vrijstelling bedraagt 20% van de bedrijfsvoorheffing als de onderneming voldoet aan de definitie van microvennootschap.

Deze maatregel geldt voor de lonen die vanaf 1 augustus 2015 worden uitbetaald. Er is geen terugwerkende kracht van toepassing op de vóór deze datum betaalde bezoldigingen.

Een werkgever kan de vrijstelling slechts toepassen gedurende de opstarttermijn van 48 maanden. Deze termijn van 48 maanden vangt aan op de eerste dag van de maand volgend op de eerste inschrijving van de werkgever in de KBO.

De berekening van de vrijstelling gebeurt per werknemer d.w.z. dat de vrijstelling enkel kan toegepast worden op de bedrijfsvoorheffing die ingehouden is op de bezoldigingen van de betrokken werknemer.

Aanvraagprocedure

Er moeten twee aangiftes in de bedrijfsvoorheffing worden opgesteld:

1ste aangifte

In de eerste aangifte komt in het vak 'Belastbare inkomsten' het bruto belastbaar inkomen en in het vak 'Verschuldigde BV' de ingehouden bedrijfsvoorheffing.

2de aangifte

In de tweede aangifte komt in het vak 'Belastbare inkomsten' eveneens het bruto belastbaar inkomen.

In het vak 'Verschuldigde BV' komt een negatief bedrag, afhankelijk van de groep waaronder de werkgever valt, gelijk aan respectievelijk 10% of 20% van de ingehouden bedrijfsvoorheffing. Naargelang de groep waaronder de werkgever valt, verschilt de te gebruiken code in het vak 'aard inkomen'.

De werkgever moet een nominatieve lijst ter beschikking van de administratie houden met daarin, voor elke werknemer:

1. de volledige identiteit;
2. het nationaal nummer;
3. het bedrag van de betaalde of toegekende bruto belastbare bezoldigingen;
4. het bedrag van de op die bezoldigingen ingehouden bedrijfsvoorheffing en een gedetailleerde berekening van die bedrijfsvoorheffing.

Tevens moet de werkgever het bewijs ter beschikking van de administratie houden dat hij voldoet aan de voorwaarden, afhankelijk van de vrijstelling die hij gevraagd heeft, van respectievelijk een startende kleine vennootschap of een startende microvennootschap.

Contact

Bijkomende informatie over deze maatregel kan je terugvinden op de [website van Financiën](#) (zie ondernemingen > personeel en loon > bedrijfsvoorheffing > vrijstellingen > startende ondernemingen) en de [FAQ - Vrijstelling van doorstorting van de bedrijfsvoorheffing - Startende ondernemingen](#) op Fisconetplus (Opgelet doorklikken op deze link kan

enkel als je ingelogd bent op de website www.fisconetplus.be.

FOD Financiën

Contactcenter

Koning Albert II-laan 33 bus 25

1030 Brussel

België

T 02 572 57 57

financien.belgium.be